

MŰTEREMLÁTOGATÁS

Sóváradi Valériának

FÉNY, HANG ÉS GONDOLAT

Fény-, hang- és gondolatszennyeződés.
A borult éjszakai eget hűgyszínűre festi
a város sok fölösleges lámpája.
Két marslakó ül a házuk előtti padon,
és fölbámul arra a szokatlanul éles
fényfoltra naplemente után. A Föld.
De ahogy az ő nyelvükben nevezik:

a Büdös Fényű Csillag. Nem szeretik
ezt a látványt, nyugtalan jövő rémével
fenyeget. A marslakók mellett egyetlen
gyertya ég, azt is elfűjják. A Földről is
látható, hogy a vörös bolygó fénye
sötétebb lesz. A felszakadozó éjszakai
 eget zajszínűre festi a város sok ócska

zenéje, autódumája, gépsuttorgása.
A két marslakó még nem ment lefeküdni,
ők csak ritkán alusznak, és most
énekelnek a sötétben. A Földről is
hallható, hogy a vörös bolygó hangja
halkabb lesz. A tiszta éjszakai eget
butaságszínűre festi a város sok kavargó

közhelye, cinikus nevetése, érzelgős motyogása.
A két marslakó most nem gondol semmire.

A VALÓSÁG ELKEZDŐDÖTT

*„a búskomor nő
 issza a búskomor férfi
 magját,*

*minden kevesebb, mint
 ami,
 minden több”
 (Paul Celan)*

Amióta van valóság, már nem érdemes azt festeni. Korábban vetített képek voltak egy barlangfalon. Most beomlott a barlang, a látkép helyét eltakarja egy óriásplakát. Az már maga a valóság. A látképtelenség helyét eltakarja egy fényreklám. Műfényből font szarvas issza az

éjszaka magját, a sötét közepét,
 mintha vizet inna. Mintha egy éjjeli lepke csapódna a sötét barlang falának, melyre semmi árnyék nem esik, mert nem esik rá fény, illúzió, tévedés, csak a valóságos fénymocsok, a ragadós, zsíros, abroszsárga,

sörszagú. Mióta van valóság, már nem érdemes azt festeni. Korábban nem volt, csak a képeken, de a képek közkézre jutottak, mint egy különösen veszélyes vírus, amit kilopnak a laboratóriumból. Képeket lopnak tőlünk. Képeket lopnak ránk. Fényképeket, éjszakai tolakvó vibrálást.

A valóság tüntető jelenléte elkedvetlenít,
 mint egy rossz hír, bemozdult fotó.

TALÁL MÁNYOK UTAZÁSA

A fényképezőgép

A jelen a múltban? A múlt szája
teletömve jelennel, akárha
tejszínhabbal. Akárha földdel.
Készítsünk egy gyorsfényképet
Julius Caesarról, ahogy a
szenátusban beszél. Aztán
meg se várva, hogy befejezze,

mutassuk meg, ami róla készült,
a fotót. Aki csak szoborról ismeri
magát, a pillanat képétől
meg fog döbbsenni. A babér-
koszorú félrecsúszva, a haj
zilált. A tóga rendezetlen.
Az arc izzadságtól fénylik,

gonosz grimaszba rándul.
Csúnya? Ostoba? Nem látszik
rajta a nagyság. Csak a
hatalomvágy. A könyörtelenség.
Ez én vagyok? – kérdi, de a
választ meg se várva menekül.
Két katona lép mellénk.

A gépet összetörik. Mielőtt
leszúrnának, sírni kezdenek.

TALÁL MÁNYOK UTAZÁSA

Az égősor

A jelen a múltban? A múlt szeme teletömve fénnel, akárha színhabbal, sötétségporral. A középkori nagyváros, ami alig kisebb, mint ma egy falu, éjjel szinte teljesen sötét. Tekerjünk egy égősort a főtér egyetlen fájára, és ha arra téved

valaki, vagy senki, de a senki talán még jobb is, kapcsoljuk föl az égőket. Akár valaki, akár senki jött arra, ijedtében összeesik majd. Ha valaki volt, senki lesz, ha senki, valaki. Egy fa találkozik a senki kísértetével. Aki csak szoborról ismeri

magát, a pillanat képétől meg fog döbbsenni. A jelenérzete félrecsúszik, a tér előre eljättsza, ami történni fog távlataival, azt a földszintes házat, melynek padlásán a legjobb kísértettanya volt évszázadokig, bontják le elsőként, a városháza leég, az új a háborúban

pusztul el, panellal rakják körül. Ekkor tűnik el a múlt szeme a jelenből.

AKI – TILOS

*„döngesd magad körül a katlant,
élni szorítsd a fulladót,
ne mondd soha a mondhatatlant,
mondd a nehezen mondhatót”*
(Nemes Nagy Ágnes)

Aki fénnel ír sötétre – ember,
de bár ne tenné, ne írna, ne
sötétre, ne a fénnel, ne aki.
Aki fénnel ír sötétre – Isten,
de bár ne tette volna, ne
a sötétre, inkább fordítva:
a fényre írt volna sötéttel,

ahogy az író, kezében egy
grafitceruzával, vagy épp sötét
betűkkel a laptop képernyőjén.
Bár ne írna, de legalább fénnel ír
– az vigasz – , ugyan Ő nem aki,
hanem „vagyok ...vagyok”. Aki
fénnel ír sötétre, és nem

a benyomásaira kíváncsi, nem az
impressziókra, nem a pillanatra, nem
a láthatóra, nem a láthatatlanra –
az festő. Ne fessd soha a láthatatlant,
fessd a nehezen láthatót. Ne lásd soha
a festhetetlent, lásd a nehezen festhető.
Szabad-e a sötétség kiveszésének

okait kutatni? Igen. De tilos választ
találni. Tilos. Tilos. Tilos.